

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/29099 GK 176
7/296513
7/29653 } GK 187
7/29654
7/308423
7/32464 } GK 11
7/32465

Sayı :30824082-610-14767820
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

29 Ocak 2026

7/33593 } GK 12
7/33848
7/34351 } GK 20
7/34352 } GK 25
7/34863 } GK 32
7/35468

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekilllerimiz tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

**KARS MİLLETVEKİLİ
SAYIN AV. İNAN AKGÜN ALP'İN
TBMM 7/35468 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR**

SORULAR

Kars ili, coğrafi konumu, iklim özellikleri ve kentsel dokusu itibarıyla yılın büyük bir bölümünde soğuk hava koşullarına maruz kalan bir bölgedir. Bu durum, özellikle kış aylarında ısınma amacıyla yoğun olarak kullanılan fosil yakıtların (kömür vb.) neden olduğu hava kirliliğini artırmakta, şehir merkezi başta olmak üzere birçok yerleşim noktasında solunan havanın kalitesini olumsuz etkilemektedir.

Hava kirliliğinin, özellikle partikül madde (PM10 ve PM2.5), kükürtdioksit (SO₂) ve azot oksitleri gibi kirletici parametrelerde ciddi seviyelere ulaşması; astım, bronşit ve KOAH gibi solunum yolu hastalıklarında artışa yol açmakta, çocuklar, yaşlılar ve kronik hastalığı olan bireyler açısından ciddi bir halk sağlığı sorunu oluşturmaktadır.

Kars'ta hava kirliliği sorunu, yalnızca konutlarda kullanılan yakıtlardan değil, sanayi tesisleri, ulaşım kaynaklı emisyonlar, katı atık yakımı ve meteorolojik inversiyon gibi faktörlerden de etkilenmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Kars ilinde son 5 yıl içerisinde ölçülen hava kalitesi değerleri (PM10, PM2.5, SO₂, NO_x vb.) yıllara göre nasıl bir değişim göstermiştir? İlgili ölçüm sonuçları kamuoyuyla hangi yöntemlerle paylaşılmaktadır?
- 2- Kars ilinde hava kalitesini izlemek amacıyla kurulu istasyon sayısı nedir? Bu istasyonların konumları, teknik özellikleri ve ölçüm sıklıkları nelerdir?
- 3- Son 5 yıl içinde Kars ilinde hava kirliliğinin sınır değerleri aştığı gün sayısı kaçtır? Bu ihlallerin sebeplerine ilişkin yapılan analiz sonuçları nelerdir?
- 4- Kars'ta ısınma amaçlı kullanılan yakıt türleri nelerdir? Düşük kaliteli kömür veya yasaklı yakıtların kullanımını önlemek için Bakanlığınız ve ilgili kurumlar tarafından hangi denetim mekanizmaları uygulanmaktadır?
- 5- Hava kirliliğini azaltmaya yönelik olarak Kars ilinde bugüne kadar uygulanan projeler, teşvik programları veya dönüşüm planları nelerdir? Yeni projeler planlanmakta mıdır?
- 6- Kars Belediyesi ve diğer yerel yönetimlerle hava kirliliğiyle mücadele kapsamında yürütülen ortak çalışmalar ve koordinasyon süreçleri nelerdir?
- 7- Sanayi, ulaşım veya diğer kaynaklardan kaynaklanan hava emisyonlarına karşı yapılan denetimlerde son beş yılda kaç tesis veya araç hakkında idari işlem uygulanmıştır?

CEVAPLAR

Bakanlığımızca; Ülkemizde Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı çalışmaları 2004 yılında başlamıştır. 2005 yılında SO₂ ve PM₁₀ parametreleri ülkemizin çeşitli illerinde 36 Hava Kalitesi İzleme İstasyonu ile izlenmekte iken ilerleyen yıllarda istasyon yer ve durumuna binaen SO₂ ve PM₁₀ parametreleri yanında CO, NO_x ve O₃ parametreleri de izlenmeye başlanmıştır. Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı bugün itibariyle 81 ilimizde 383 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonuna ulaşmış olup, şu an itibariyle tüm illerimizde hava kalitesi 7/24 izlenmektedir.

Kars ilinde ise Bakanlığımıza ait 2 adet Hava Kalitesi İzleme İstasyonu bulunmaktadır. İstasyonlara ait tüm ölçüm sonuçları ise hem <https://sim.csb.gov.tr> web adresinden hem de Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı mobil uygulamasından ücretsiz olarak vatandaşlarımızın bilgisine sunulmaktadır.

Ayrıca, Bakanlığımızca ilgili istasyonların ölçüm sonuçlarının yer aldığı hem aylık hem de yıllık hava kalitesi bültenlerine Bakanlığımızın web sayfasından ulaşılabilir.

Ülkemizde ısınmadan kaynaklanan katı yakıt denetimleri 13.01.2005 tarih ve 25699 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği, Hava Kirliliğinin Kontrolü ve Önlenmesi Genelgesi hükümleri, bu çerçevede alınan Mahalli Çevre Kurulu Kararları doğrultusunda yapılmaktadır. Bakanlığımız tarafından yayımlanan mevzuatta ülkemizde kullanılabilecek katı yakıtlara ait özellikler belirlenmiştir.

Bu doğrultuda Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile yetki devri yapılan Belediye Başkanlıkları’nca ülkemiz genelinde, mevzuata aykırı olduğu tespit edilen katı yakıtlar (kömür) için idari para cezalarının yanı sıra il dışına çıkartma, piyasadan toplatma, satışı durdurma, sanayi kullanımına gönderme, üreticiye iade etme gibi idari yaptırımlar uygulanmaktadır.

Çevre kirliliğinin önlenmesi ve çevre kalitesinin korunması amacıyla ülke çapında 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun’a istinaden çıkarılan mevzuat kapsamında Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı yetki devri yapılan belediyelerde görevli denetim personeli ve görevli denetim personeli tarafından ani, birleşik ve şikâyet üzerine denetimler yapılmaktadır. 2872 sayılı Çevre Kanunu’na aykırı faaliyet gösteren ve çevre kirliliğine sebebiyet verdiği tespit edilen işletmelere 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 20’inci maddesi uyarınca idari yaptırım uygulanmakta ayrıca çevre kirliliğine sebebiyet verenler hakkında Cumhuriyet Savcılıkları’na suç duyurusunda bulunmaktadır.

Bakanlığımızca e-denetim sistemi verilerine göre son 5 yılda Kars ilinde hava konulu 198 adet idari yaptırım uygulanmıştır.